

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Goriški deželni zbor.

V petek je bilo zaključeno zasedanje deželnega zbora goriškega, zasedanje, katero se prav za prav nikdar ni začelo, ker se slovenski poslanci sklicanih sej niso udeležili, in je bil vsled tega deželni zbor nesklepčen.

Staro nasprotje mej Slovenci in Lahi je bilo neposredno pred otvoritvijo deželnega zbora poostreno s tem, da je vlada imenovala strastnega nasprotnika slovenske večine v deželi, dr. Pajerja, deželnim glavarjem ter tako razodela slovenskim poslancem, da od vladne strani nimajo za svoj boj proti laški prepotentnosti pričakovati tiste podpore, katere so se po vsi pravici nadejali že z ozirom na podporo, katero uživa vlada od strani slovenske državnozborske delegacije.

Tekom ravnokar zaključenega zasedanja deželnega zbora vršila so se dvakrat pogajanja mej slovenskimi in laškimi poslanci. Prva pogajanja je zaključil novi glavar z arogantnim pismom, s katerim je pokazal, da je bila njegova, ob nastopu glavarstva kazana spravljalnost neiskrena, in da mu je sladke besede, katere je imel tedaj na jeziku, narekovala zgolj lokavost.

Druga pogajanja so se začela pred kratkim, kmalu potem, ko se je bil Pajer vrnil z Dunaja, iz česar se je sklepalo, da se mu je na Dunaju od vladne strani namignilo, naj poskusi doseči porazumljenje s Slovenci, da bode zamogel deželni zbor funkcionirati. Že v soboto smo posneli iz goriškega lista pogoje, katere so stavili slovenski poslanci in povedali smo tudi, kako so laški poslanci nanje odgovorili. Jedro odgovora laških poslancev je, da so slovenski pogoji nesprejemljivi, da jih Lahi zategadelj ne morejo sprejeti, ker bi prišel vsled njih v nevarnost njihov „primat“ na Goriškem.

Primat! S tem so Lahi jasno in določno precizovali svoje stališče napram vsem slovenskim zahtevam, s tem so povedali, da tirjajo zase, oziroma za italijansko manjšino v deželi gospodstvo nad dvetretjinsko slovensko večino. Sprava z italijanskimi poslanci bi po tem pomenila kapitulacijo slovenske večine in pripoznanje italijanskega primata, da je sprava na taki podlagi nemogoča, da je popolnoma izključena, to je ob sebi umevno.

Nova pravna posvetovalnja so se razbila ob gospodstvaželnosti laških poslancev, in zato ni upanja, da se v bližnji prihodnosti storé v tem oziru še kaki poskusi. Bržčas pride zdaj do razpusta dež. zbora. Kakor je razvideti iz pisave primorskih listov, se goriški Slovenci te eventualnosti prav nič ne plašé, nego so nanjo pripravljeni.

Zapisega ljubljanskega župana.

Pred zbranim občinskim svetom bil je na novo izvoljeni župan g. Ivan Hribar po dež. predsedniku g. baronu Heinu slovesno zaprisežen.

Magistratno poslopje in dvorana sta bila slovesnemu činu primerno ozaljšana in dekorirana, od glavnega vhoda pa do dvorane je napravilo gasilno društvo špalir.

V dvorani so se zbrali razen obč. svetnikov in magistratnih uradnikov, deželnosodni predsednik g. Levičnik, kanonik g. Zamejic, predsednik mestne hranilnice g. Petričič, vodje mestnih šol, deputacija gasilnega društva, oskrbniki mestnih vbogih itd.

Točno ob 11. uri je prišel dež. predsednik g. baron Hein s prezidialnim tajnikom g. Haasom, na kar se je takoj začelo zapriseženje.

Dež. predsednik baron Hein je najprej v slov. jeziku naznanil, da je z Najvišjim sklepom cesar z dne 20. junija blagovolil potrditi zopetno izvolitev g. Hribarja ljubljanskim županom, in je potem izpregovoril o nalogah obč. naprave v najbližji bodočnosti. Te naloge, je rekel dež. predsednik, so zapopadene v županovem programu, ki je bil razvit pri prvi volitvi v sklepu obč. sveta z dne 26. januarja t. l. Županov program iz l. 1896. je jako obsežen in že a priori je bilo spoznati, da se v kratki dobi treh let ne bo dal izvršiti. Pripoznati se mora, da je bil v tej dobi velik del programa rešen, za kar gre županu zahvala. Županova energija jamči, da se izvrši tudi ostali del.

Občinski svet je s svojim sklepom z dne 26. januarja t. l. županov program razširil. Sklenil je zgraditi poslopje za dekliško šolo, šentjakobsko župnišče, ubožnico in ljudsko kopel, napraviti nove ceste, razširiti elektrarno in tlakovati nekatere ulice. Župana in obč. svet čaka torej jako mnogo dela. To je program, ki se brez velike požrtvovalnosti prebivalstva ne da izvršiti.

Župan in občinski svet bosta gotovo tudi našla to požrtvovalnost. Pri realizovanju tega programa je treba postopati z največjo varčnostjo. Ne s tisto kratkovidno in tesnosrčno skopostjo, ki meni, da je največja modrost, ogniti se vsakemu izdatku. Izdatki naj se delajo o pravem času in v pravi namen. Ako bode župan deloval v tem smislu, si pridobi hvaležnost someščanov in sploh vseh objektivno mislečih ljudi, katerim je blagor mesta najsrčnejša želja. Župan sme pri tem računati na zaslombo in krepko podporo cesarske vlade. Nemški nadaljuje, je dejal dež. predsednik, da je znak ljubljanskega župana srebrna palica z napisom „Salve sancta iustitia“. Lepšega gesla si ni možno misliti.

Pravičnost, nepristranost in objektivnost v vsakem oziru je najtrdnjša podlaga vsaki dobri upravi, in želeli je, da se drži župan tega pota tako v avtonomnem, kakor v prenešenem delokrogu. Prav v sedanjih viharjih časih in mogočnih političnih, socialnih in narodnih bojih je naloga politične uprave, da neodvisno od strankarskega gibanja najde pravo pot, da upošteva vedno koristi celokupne države po geslu: „Justitia fundamentum regnorum.“

Ko je potem prezidialni tajnik, gosp. Haas, prečital dotično listo, je storil župan prisego, potem pa izpregovoril nekako takole:

Vaša Prevzvišenost!

Pred vsem mi je prijetna dolžnost naprositi Vašo prevzvišenost, da blagovolí Njegovemu Veličanstvu sporočiti mojo najudanejšo zahvalo na veliki milosti, katero mi je s potrditvijo moje zopetne izvolitve za župana deželnega stolnega mesta Ljubljane izkazati blagovolil.

Dolžan sem pa o tem slovesnem trenutku izreči tudi Vaši Prevzvišenosti najiskrenejšo zahvalo na izredni prijaznosti in dobrohotnosti, s katero me je v pretekli troletni dobi mojega uradovanja podpirati blagovolila, kakor tudi zato, da sem pri vseh cesarskih uradih nahajal vedno največjo postrežljivost. Vaša Prevzvišenost vé dobro, kako važno je vzajemno delovanje o. kr. uradov in samoupravnih teles; zato sem pa prepričan, da me bode pri izvrševanju težavnega mojega urada tudi v bodoče podpirati blagovolila.

Gospoda moja! Ko sem bil pred tremi leti v prvič slovesno zaprisežen za župana deželnega stolnega mesta Ljubljane, razvil sem nekaj program bodočega svojega delovanja. Naj se torej ne smatra za neskomno, ako se danes ozrem nekoliko nazaj, da vidim koliko je onega programa že izvršene in kaj še čaka rešitve.

LISTEK.

Feminizem in ženstvo.

Spisal M. Juvančič.

I.

„Kadar pišeš o ženski,“ pravi Diderot, „pomakaj svoje pero v mavrične barve in potresaj prah z metuljevih kril na vsako vrsto! Kolikorkrat premakneš roko, pasti morajo biseri na papir.“

Oče Diderot so živeli pred sto leti. Dandanes bi se vsakdo premislil uvečevati plodove svojega uma na tako kompliciran način. Niti ženske same bi si ne želele tega, zdela bi se jim preponiževalno, — saj je njihova deviza v stoletju „modernih vprašanj“: neomejena ravnopravnost in popolna osvoboditev moškega jarma, nikake miloščinje, nikake protekcije!...

Pravice in prave prostosti si želi moderno ženstvo. To sta njegovi glavni težnji. Znanstvena smer, ki se peča z realizacijo ženskih upov, nazivlje se feminizem, njen smoter je ženska emancipacija, vprašanje o rešitvi vseh v njen okvir spadajočih problemov pa se zove žensko vprašanje.

Žensko vprašanje gre dandanes roko v roki z vprašanjem o preosnovi moderne družbe v socialistični smeri in se vsled tega tiče gospodarskega, družabnega, pravnopopravnega, javnopravnega in političnega stališča žensk.

Gotovo je ženstvo upravičeno, zahtevati v vseh teh točkah obširnih ispre-

memb, kajti položaj njegov postal je skoro neznosen. Prav tako gotovo pa je, da se ekstremne tendence onih, ki upajo na rešitev vprašanja v radikalnem smislu, iz mnogih vzrokov ne bodo mogle realizovati. Mnogo se da tu izboljšati, toda vsega korenito preosnovati ne bode nikdar mogoče. Pogled v zgodovino ženskega gibanja, kvalifikacija telesnih lastnostij in analiza duševnih zmožnostij ženske, kot zastopnice ženstva, so sredstva, s katerimi se dajo vsaj približno določiti mogoči vspehi na tem polju, — kdaj se bodo uresničili, o tem seveda niti približno ni govora.

Stvar je torej socialno-etične narave. Zgodovina ženskega gibanja v našem smislu leži odprta pred nami. Z njeno pomočjo sklepati ni težko, saj je zanesljiva, ker je razmeroma mlada. Istotako smemo računati s telesnimi lastnostmi ženske kot z gotovimi količinami, kajti zdravilstvo daje nam tu jako zanesljive podatke. Težje je določevanje ženskih duševnih zmožnostij.

„Na podlagi zdrave človeške pameti in vpoštevajoč duševne lastnosti človeške,“ piše John Stuart Mill, glavni zastopnik individualistične emancipacijske teorije, „trdim, da je nemogoče poznati komu naravo obeh spolov, dokler ostaneta v svojih sedanjih medsebojnih odnosih. Da je obstojala kdaj družba samih moških, ali obratno samih žensk, ali da smo imeli že kdaj družbo, sestavljeno iz moških in žensk, v kateri ženske niso bile pod nadzorstvo m moških, dalo bi se morebiti povedati kaj

pozitivnega o naravnih duševnih in narnih razločkih med obema spoloma. Kar pa danes imenujemo naravo ženske, to je umetna tvorba... Medicinci in fiziologi so določili precej popolno razloček telesne konstitucije ter podali s tem važen temelj psihološkim preiskavanjem; toda kako redko je praktičen medicinec zajedna psiholog! Kar se tiče posebnosti ženske duše, niso opazovanja zdravnikov v obče nič več vredna nego ona ostalih moških. Stvar bode ostala in mora ostati tako dolgo nerešena, dokler ne dobimo od jedino kompetentne strani več in zanesljivejših podatkov.“

Gižycki izraža se o študijah ženskega duševnega življenja: „Vse, kar se je pisalo o tem, ne izvzemši znanstvenih razmotirvanj resnih učenjakov, nosi pečat jednostranosti in pristranosti. Izvajanja opirajo se na popolnoma nezadosten empiričen material... Redkokdaj se je doslej sine ira et studio sodilo o ženskah, in ako opazujemo osnovno tendenco vsega, kar se je o njih izreklo, moramo priznati, da je jeza igrala šestokrat veliko vlogo. Nesreča v ljubezni, nesreča v zakonu, nesreča v vseh odnosajih med moškim in žensko bila je menda povsodi odločilna. Žalostno je, s koliko hudobijo so sovražniki žensk črnili ženstvo; skoro še bolj žalostno in vsekako sramotnejše za ženske pa je, kar so kvasilili o njih galantni njihovi čestilci. Najžalostnejše pa je trpka in prezirljiva sodba, katero so izrekle nekatere slavne ženske o svojem spolu.“

Neovrgljive teze so torej v tej stvari skoro nemogoče. Vsakdo ima po svojih okolišnih različno mnenje o ženskih duševnih silah. Najbolj se bomo po tem takim še približali resnici, ako najdemo na podlagi izvajanj večjega števila priznanih opazovalcev nekako srednje merilo, s pomočjo katerega moremo dospeti vsaj do približnih rezultatov. To bi bil jeden faktor. Drugi važen faktor pa je izkušnja.

Ako stopaš skozi mnogobrojne dvorane pariškega Louvra, našteješ lahko med množico tam sedevajočih kopistov več nego polovico žensk. Ako pa iščeš med razstavljenimi umotvori takih, katere je proizvedla ženska roka, našel jih bodeš bore malo. In vendar se ne bode upal nikdo trditi, da ženske niso imele za to časa ali pa prilike. Toda to je še stroka, kjer je ženski um razmeroma največ ustvaril. V glasbeni literaturi našel bodeš še mnogo manj ženskih imen. Istotako neznanatno je število dobrih pisateljic, izumiteljic itd. v primeri s številom moških, ki so se odlikovali na teh poljih.

Seveda moramo vpoštevati razmere, v katerih je doslej živele ženstvo. Do začetka tekočega stoletja bila mu je skoro zaprta pot do višje duševne izobrazbe, liberalni poklici bili so in so deloma še dandanes ženskam nedostopni. Toda to je argument, ki je v stanju, ženstvo le deloma opravičiti. Morebiti se nam posreči, najti tudi še drugih.

(Dalje prih.)

Pred vsem omenjam regulacijo mesta. Leta ni še sicer popolnoma dovršena; vendar pa že to, kar se je storilo, dokazuje, da se je ravnalo sistematično. Vsled te regulacije je mesto deloma že dobilo, deloma pa bode še dobilo modernejšo in prijaznejšo lice. Da se pa pri zazidavanju novih delov mesta ne bi delale take napake, kakoršne se morajo v njega starih delih popravljati z velikimi denarnimi žrtvami, izdelal se je splošni razširjevalni načrt, in tako ima sedaj mestna uprava pri rokah vse pripomočke za presojo prošnji o stavbnih dovolilih.

V zdravstvenem oziru se je v minulih treh letih prav veliko storilo. Ne le, da so se pregledale vse takozvane skupne uličice, in da so se ondi konstatovani nedostatki odpravili, skrbelo se je s prigovarjanjem in poučevanjem — kjer to ni šlo, pa z uradnimi ukazi — da so se tudi sicer, po starih hišah odpravili najbolj kričeči nedostatki. Skoro neštevilne so bile uradne komisije, ki so se zaradi tega po mojem naročilu vršile. — Sezidalo se je tudi več novih kanalov. Ž njimi popolnoma se je kanalizacija vprašanje reši povsem racionalno, naročil se je splošni kanalizacijski načrt, kateri je bil ravno te dni dogotovljen in ki bode omogočeval sistematično poplavljanje vse mestne kanalizacijske mreže.

V lepševalnem oziru skrbelo se je s poučevanjem pa tudi s predpisi za to, da so nove stavbe dobivale lične façade in je pri tem mestna občina sama dajala najboljše vzgled. Pa tudi z novimi nasadi — spominjam samo parka ob Bleiweisovi cesti in pa Ambroževega trga — se je mesto prav izdatno lepšalo.

Mestna elektrarna posluje že poldrugo leto v splošno zadovoljnost in obeta mestni občini prav obilo koristi, v jedri prihodnjih sej pa bode občinski svet že sklepati imel o pogodbi glede oddaje gradnje električne osetne železnice. Do železnice se po jedri strani zagotovi večja rentabiliteta mestne elektrarne; po drugi strani pa odpomore davno čuteni potrebi po cenem občilu.

S cestno električno železnico v zvezi je okrepitve sedanjih lesenih mostov čez Ljubljano. Za novi mesarski most dal sem že leta 1896. izgotoviti načrte. Tudi ima mestna občina že pripravljen denar zanj. Želel sem, da se ta most zgradi takoj, ker je njega naprava bila sklenjena v spomin slavne vladarske štiridesetletnice presvetlega cesarja. Ker se je pa rešitev vprašanja o osuševanju ljubljanskega barja približala konečni odločitvi, moral sem to zadevo odložiti. Opravičeno upanje pa imam, da se v kratkem dožene, in da se v nastopajočem trolejti mojega županovanja nadomesti ne le ta, temveč tudi št. Jakobski most, zaradi katerega sem tudi stopil v dogovor s cesarsko vlado ter dosegel zagotovilo, da je pripravljena nadomestiti ga z železnim.

Višja dekliška šola, ki je neprecenljive važnosti za odgojo naše ženske mladine, končala bode letos že svoje tretje šolsko leto. Ustanovljena v spomin slavne vladarske petdesetletnice cesarjeve, doletela jo je izredna čast in sreča, da se sme dičiti z imenom: cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola.

Ljudska kopelj in nova mestna ubožnica začnete se zidati že bodočega meseca. Oba ta — za zdravstvo, odnosno za obskrbo obubožanih soobčanov — tako važna zaveda, pričala bosta še poznim rodovom, kako dobro je umevala mestna občina ljubljanska intencije dobrotljivega našega vladarja, čegar blago srce je želelo, da bi spomin na njegov vladarski jubilej pred vsem ohranjen bil v dobrodelnih napravah.

Bodoči mesec izpolni se „prostovoljnemu gasilnemu društvu“ že davno gojena želja. Preselilo se bode v lastni dom. Ondi najde prostora tudi mestni vodovod, mestna elektrarna, rešila postaja in pa oddelek mestne policijske straže. — Pa tudi tako nujno potrebno šolsko poslopje za mestno dekliško osemrazrednico upam, da bode že bodočega meseca mogoče zidati začeti.

Vprašanje glede ustanovitve državne obrtne delovodske šole v Ljubljani nahaja se v zadnjem štadiju rešitve, in že prihodnje leto bode se za to šolo, ki obeta postati velicega pomena za povzdigo blagostanja v naši deželi, sezidati moralo lastno poslopje. S to stavbo v posredni zvezi je pa tudi sezidava posebnega doma za cesarja Franca Jožefa I. mestno višjo dekliško šolo, katere še uspešnejši razvoj

je odvisen od ustanovitve penzionata pri nji. Upam, da se mi s pripomočjo vseh poklicanih faktorjev posreči tudi to vprašanje privesti do ugodne rešitve.

Letos ali pa najkasneje prihodnjo spomlad bode se začele tlakovati poglavitne ulice mesta, s čimer se bode v asanačnem oziru zopet storil važen korak naprej. Tudi se bode odprlo nekaj nujno potrebnih novih ulic in preložila Gruberjeva cesta.

Videč prometne ovire, katere provzroča neprimerna in nezadostna uredba južnega kolodvora, storil sem vse potrebne korake za odpravo. Da niso bili brez uspeha, dokazuje okoliščina, da bode južna železnica že prihodnjo spomlad lotila se izdatnih prenovitev svojega kolodvora v Ljubljani.

Gospoda moja! Veliko dela pa čaka še rešitve. Najvažnejša in za Ljubljano najusodnejša doba nastopa še le. Leta 1901. bode se po določbah zakona z dne 6. julija 1895. morala državi vračati začeti brezobrestna ponapredščina, ki je dovoljena bila, da se ublaže nasledki potresa. Natančno poizvedovanje, katero sem naročil, da se zadobi prava slika razmer, v katerih živé oni hišni posestniki, ki so deležni postali državne brezobrestne ponapredščine, kaže že sedaj, dasiravno ni še končano, da bi bila prava katastrofa za Ljubljano, ko bi vlada hotela z brezobzirno strogostjo iztirjavati dospevajoče obroke državne brezobrestne ponapredščine. Kar po vrsti bi se v tem slučaju goniti morali hišni posestniki z njihovih posestev. Dolžnost moja torej bode storiti vse potrebno, da se taka nova katastrofa od Ljubljane odvrne. Pri tem pa računim tudi na krepko podporo Njega Prezvišenosti gospoda deželnega predsednika, ki je v dneh prve stiske in nadloge pokazal tako sočutno srce za Ljubljano. Svoje tehtno besedo bode v tem slučaju tem laglje povzdigniti zamogel, ker je država v družih kraljestvih in deželah odpisala že milijone in milijone dohodnih tirjatev, dasi morebiti nikjer ni za to govorilo tako nujnih in tehtnih razlogov.

Državna uprava, ki se je prav za prav še le v poslednjem času — in tudi v tem oziru gredo Njegovi Prezvišenosti neprekljive zasluge — za Ljubljano nekoliko živahno zanimati začela, pa naj se tudi zaveda, da je nje dolžnost pospeševati razvoj tega mesta. Najlaglje bode pač tej dolžnosti zadostila, ako ustanovi v Ljubljani take zavode, ki prinese v mesto novega življenja in zasluzka. Do neke meje imam v tem oziru prav dragocena zagotovila merodajnih oseb in nado gojim, da bode že bodoče trolejti — zlasti ker ne mislim mirovati in se ne plašim truda — prineslo mestu Ljubljani jako važno pridobitev.

Ako omenim še, da naprava tržnice, o kateri sem prepričan, da bi poleg družih koristij donesla mestu tudi izdatnega gmotnega dobička, ostane slej ko prej na mojem programu, povedal sem ob kratkem — ozirajoč se na minolo triletno dobo — kakošen je moj program za bodoče trolejti.

Pri vsem program seveda zanašati se na to, da me bode vzorno in svojih dolžnostij v polni meri zavedajoče se magistratno uradništvo podpiralo v bodoče z isto gorečnostjo in požrtvovalnostjo, ko me je podpiralo doslej, in da bode med mano in med njim vladalo isto — rekel bi rabinosko — razmerje, kakor je vladalo doslej.

Gospoda moja! Da se je v minoli trolejti dobi moglo toliko zasnovati in izvršiti, zahvaliti se imam pa pred vsem občinskemu svetu, ki me je pri vsem mojem prizadevanju najkrepkeje podpiral. Res, da je to izzvalo ostro kritiko, katere je mnogokrat prekoračevala meje dostojnosti. Strupene pušice letele so ne le na me — ki sem bil na to pripravljen — temveč tudi na občinski svet. A bil je stanoviten in da to dokaže, izkazal mi je letos svoje zaupanje še sijajneje, ko pred tremi leti, izvolivši me — sedaj soglasno — zopet za župana.

Hvala Vam, častiti gospodje tovariši, na tem! Pač sem prepričan, da se bode našli vedno ljudje, katere bode v srce peklo dobro razmerje med Vami in med mano. Za trudoljubivost, s katero se posvečujete delu za občini blagor, želi boste očitanja; požrtvovalnost Vaša plačevala se Vam bode z nehvaležnostjo. Toda ne pozabite, kakor tudi jaz še nisem nikdar pozabil, da je:

nehvaležnost plača sveta. Če boste to imeli vedno pred očmi, tedaj Vas pa pri Vašem javnem delovanju ne bodo vodili nikaki drugi nagibi, ko nagibi srca in vesti: ljubezen do naše prerajačje se prvo stolnice in zavest izpolnjene dolžnosti.

To zavest, častiti gospodje tovariši! pa imamo vsi. Prerodili smo Ljubljano in pomladili, preskrbeli smo jej pogoje za uspešnejši razvoj, uredili mestno gospodarstvo tako, da mu najostrejša stvarna kritika ne more ničesar očitati. Naj tedaj vstajajo Terziti in se zadirajo nad nami: zgodovina — o tem sem za trdno prepričan — bode sodila; a obsodila ne bode — nas.

Častiti gospodje tovariši! Položil sem danes v roke zastopnika cesarske vlade slovesno prisego, kakor jo predpisuje občinski red. Pa tudi Vam sem dolžan slovesno obljubo. Ne predpisuje je sicer občinski red in — ker poznate dosedanje moje delovanje — je morebiti niti ne pričakujete. Storil pa Vam je bodem prostovoljno. V tem slovesnem trenutku sprejmite torej zagotovilo, da bodem ves čas svojega uradnega poslovanja Vam zvest tovariš, ne prvi med Vami, temveč jednak med enakimi; sprejmite obljubo: da mi ljubezen do našega lepega mesta v srce ne usahne, da bodem vedno in proti vsakomur kar najodločnejše branil nedotakljivost njegove samouprave in da nikdar pozabil ne bodem, da mi je — ne zatajujočemu pravičnosti nasproti somešanom nemške narodnosti — vendar prva in sveta dolžnost čuvati slovenski značaj tega mesta.

Gospoda moja! Slovenstvo in avstrijstvo: to sta dva neločljiva pojma. Zato je pa Slovenec vsikdar bil in bode zvest svojemu vladarju kot čuvarju avstrijske državnosti misli. Sijajno je to tradicionalno zvestobo in udanost zasvedočila bela Ljubljana lani, ko je za proslavo vladarske petdesetletnice našega ljubljanskega cesarja Franca Jožefa I. delala take priprave, ko ne zlepa kako mesto te države. Vsled znanega žalostnega dogodka morale so pač izostati vse slavnosti; toda mestna višja dekliška šola, ljudska kopelj, mestna ubožnica in pa cesarjev spomenik, ki se dvigne v kratkem, ostanejo za vselej zgovorne priče onih čutov, ki navdajajo vse prebivalstvo lepega našega mesta, ki zlasti navdajajo ves slovenski narod. Gospoda moja! Sosedno Korosko zadela bode sreča, da bode zamogla letos v svojem deželnem stolnem mestu pozdraviti Njega Veličanstvo. Upam, da bode tudi naš občinski svet o tej priliki deležen sreče, da Njegovemu Veličanstvu po posebnem odposlanstvu sporoči zagotovila neomahljive udanosti in zvestobe, katerim dajmo tudi danes izraza s tem, da se združimo v klic: Njegovemu Veličanstvu cesarju in kralju Francu Jožefu I.: slava, slava, slava!

Vsi navzočniki zaklicali so navdušeno trikrat „Slava“ in „Živio“.

Po odhodu deželnega predsednika je podžupan dr. vitez Bleiweis v imenu obč. svetnikov čestital županu, rekši, da bo obč. svet vedno rad podpiral županove namene, če se bodo strinjali z njegovimi političnimi nazor in če bodo v soglasju s mestnimi financami ter izrekel željo, da Bog daj županu zdravje in vztrajnost pri delu.

Župan Hribar je odgovoril, da je nemogoče, da bi glede političnih nazorov kdaj prišel v navzkrižje z obč. svetom, vse namere njegove pa da so take, da se dajo izvršiti v okviru sedanjega gospodarstva.

Nadalje so čestitali županu: magistratni ravnatelj Vončina na čelu mestnih uradnikov, kanonik Zamejic na čelu mestnega šolskega sveta, ravnatelj dr. Požar v imenu višje dekliške šole, šolski vodja Raktelj na čelu deputacije mestnih učiteljev, župnik Vrhovnik kot zastopnik trnovske fare, katere patron je župan, podžupan dr. vitez Bleiweis na čelu členov in osebja mestnega zdravstvenega sveta, ravnatelj Senekovič na čelu členov in osebja užitniškega zakupa, predsednik mestne hranilnice Petričič, okrajni načelniki na čelu jim gosp. Trtnik, odbor za upravo meščanske imovine, na čelu mu prof. Gnjezdca in gasilno društvo po stotniku Striclu.

V Ljubljani, 3. julija.

Kvotno vprašanje.

„Pesti Naplo“ poroča, da ostane kvotno vprašanje do jeseni nerešeno, ter da doselej ni ograka vlada niti formalno niti stvarno sklenila še nikakega junktima. Bržčas pa se kvota iz raznih vzrokov in vsled premnogih ovir sploh ne bo sklenila parlamentarno, nego jo določi v tem letu bržčas sama krona.

Belgijska kriza končana.

Veliki poulični izgredi v Bruslju in izredna razburjenost naroda niso ostali brez uspeha. Belgijsko klerikalno ministristvo je obravnavanje volilne reforme odgodilo ter se začelo pogajati z opozicijo za kompromis. Opozicija bo zahtevala, da se uvede splošni proporcionalni volilni sistem. Bržčas pa bode odstopil Van den Peereboom. Govori se tudi, da bo kralj razpustil zbornico ter apeliral na volilce. Da niso nastali novi poulični izgredi in da je odnehalo ministristvo, ima največ zasluga socialist Furnemont, ki je s svojim zmernim, prepričevalnim govorom sezidal vladi dobrodošel mostič k spravi.

Dreyfus v Rennesu.

V prvih urah 1. julija se je izkrcal Dreyfus pri Quiberonu iz ladvice, ki ga je pripeljala s parnika „Sfax“, ter se je odpeljal s kočijo in posebnim vlakom do Rennesa, kamor je došel ob 6. uri zjutraj. Spremljali so ga crozniki. Obleden je bil civilno. V Rennesu so mu odkazali častniško celico, ki ima zamreženo okno. Mesto je docela mirno. Nihče, razun nekaterih žurnalistov, ni videl Dreyfusa, ko je izstopil iz voza. Listi poročajo, da je Dreyfus blede, suh in sključen. Dreyfusova soproga je bila v ječi skla pri soprogu od 9—10. ure dopoldne. Odvetnika Demange in Labore sta tudi že v Rennesu. Značilno je, da nagovarjajo Dreyfusa vsi: „Gospod kapitan“.

Transvaalsko vprašanje.

Vzledno predstavljanje raznih faktorjev se razmere med Angleži in Boerci nočejo izboljšati. Angleži postajajo pač vsak dan lačnejši, Uitlandci pa čim dalje pohlepnejši in nesramnejši v svojih zahtevah. Volilna reforma je še vedno preporno jabolko. Zahteve Uitlandcev so neizpolnjive, zato pa bode boerski cval bržčas popolnoma opustila reformo. To bo seveda zadosten povod, da začne Anglija vojno s Transvaalom. Na to v Londonu že jedva čakajo. — Predsednik Krüger je sklical za danes „Volkraad“, kateremu predloži sklenjene preosnovne volilne pravice. Seja bo tajna, sklepi pa se objavijo. Kako sprejme Angleži in Uitlandci te sklepe, od tega je odvisno, ali ostane v južnoafriškanski republiki mirno ali ne.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 2. julija. (Koncert v Kostanjevici), ki se je moral vsled slabega vremena dvakrat preložiti, vršil se je o priliki izleta kluba dolejskih biciklistov, dne 29. junija t. l. na vrtu Bučarjeve gostilne pod vodstvom izbornega kapelne ga st. Potrebina. Proti 4. uri došli kolesarji bili so iz okenj okusno okrašenega stanovanja gospoda notarja obdarovani s šopki in venci; sprejela jih je ravno tam sl. kostanjevska godba. Lepi vrt Bučarjeve gostilne, na katerem so se gostje zbirali, bil je okusno dekoriran. Prijeto je bilo vsesti je v senco z lampijoni okrašenih dreves. Proti 5. uri bil je vrt natlačen z gosti, udeležba bila je posebno iz Novega mesta obilna. S kolesarji vred izletelo je čez 60 Novomeščanov v Kostanjevico. Razven domačinov iz Kostanjevice udeležili so se koncerta kolesarji in drugi gostje iz Brežic, Krškega, Mokronoga, Št. Jerneja, Dvora in kostanjeviške okolice. Kolesarjev bilo je nad 70, vseh gostov gotovo do 300. Ob polušestih vršila se je vožnja po mestu, udeležilo se je iste 43 kolesarjev. Nebrojna množica gledala je vožnjo, igrala je godba. Na mostu bili so kolesarji od kostanjevskih dam zopet obdarovani s cveticami. Klubu podarila je davkarjeva gospica mogočen šopek zbranih cvetic ter pozdravila kolesarje s primernim nagovorom. Točno ob 6. uri po pozdravu gostov od kostanjevskega gospoda župana in primerni zahvali za lepi sprejem pričel se je koncert. Izborna izveščana godba je neumorno svirala, vrli pevci so dovršeno peli. Pevski in godbeni komadi so se živahno odobravali, mej ploskanjem pokale so od kolesarjev seboj prinesene rakete

Mej koncertom napilo se je za vse lepo in prijetno vnetim damam, g. Potrebnu, gg. sodniku in pristavu. Pri dobrem cvičku pod raznobarvnimi lampijoni postala je zabava živahna in neprisiljena, gibanje mej gosti živo in veselo. Seveda ni manjkalo plesa na vrtnem prostoru, ki je postal prost po odhodu z vozovi došlih gostov. Slišali smo, da so zadnji gosti zapuščali ob 4. uri zjutraj ta prijetni vrt.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. julija.

— **Osebnosti.** Ravnatelj gimnazije v Pulju je imenovan gosp. Peter Maresch, profesor na državni gimnaziji v VI. okraju na Dunaju.

— **Shod slovenskih lesotrzcev** se je vršil včeraj popoldne v „Nar. domu“. Udeležba je bila z ozirom na razmere prav ugodna. Shodu je predsedoval g. Fajdiga iz Kamnika, ki je v svojem govoru pozdravil navzočnega ljubljanskega župana g. Hribarja in predsednika trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko, gospoda Terdina, katera sta obljubila podpirati prizadevanju lesotrzcev, kolikor jima bode mogoče. Razvila se je na to daljša razprava, v katero so posegli gg. Žnidaršič iz Ilirske Bistrice, Vdovič iz Ljubljane, Fajdiga iz Kamnika in ljubljanski župan Hribar. Shod je izvolil poseben odbor, kateri ima nalogo pretresati vprašanje o organizaciji slovenskih lesotrzcev, izvesti za mnenje večine lesotrzcev glede principa, po katerem naj se izvrši ta organizacija, in naj potem stori vse kar treba, da se organizacija izvede. V ta odbor so bili izvoljeni gg. Fr. Modic z Blok, Ant. Žnidaršič iz Ilirske Bistrice, Jos. Lavrančič iz Ljubljane, Jos. Zupan iz Mojstrane, Jos. Fajdiga iz Kamnika in Matija Ambrožič iz Nove Sušice.

— **Učiteljske razmere.** Piše se nam: Vse zavedno, narodno-napredno slovensko učiteljstvo bode vedelo „Slov. Narodu“ iskreno hvalo za izborni članek „Zavašnik redivivus“. Reči moram, da je slovensko učiteljstvo nalik falangi vselej stalo v vašem taboru; a odslej se bode narodne stranke oprijelo še tem tesneje. Kaj pa je pričakovati učiteljem od nasprotne, klerikalne stranke? Ničesar drugega nego sužnjost, v katero bi ga rada vklenila, kakor nekdanj v „tistih tožnih časih“. Res pa je, da imajo še dandanes župniki le prevelik vpliv pri c. kr. deželnem šolskem svetu. Dovolj, da je učitelj le naročnik na „Slovenski Narod“, in že se vpije „Hic riger est“ in se ga denuncira na vse možne načine. Ni še dolgo tega, da je nekov župnik ovadil c. kr. okr. glavarju odličnega učitelja, da je pijanec in da ima vsak ponedeljek „mačka“. Glavar je poslal okr. šolskega nadzornika prvi ponedeljek po ovadbi nadzorovat dotičnega učitelja; a g. nadzornik se je moral prepričati, da je učitelj bil po krivici očrniljen in da je mož na svojem mestu! Ali hočete še več? Kaj niso to lepe razmere, ki v klasje gredó sedaj ob gospodarjenju Merkovega? Kako dolgo bode pač še ta mož zvonec nosil pri c. kr. dež. šolskem svetu kranjskem?

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** je imelo včeraj svoj prvi občni zbor. Izvoljeni so bili: g. Fr. Gabršek, načelnik; gosp. Zupan, namestnica; g. Furlan, tajnik; gosp. Marovt, blagajničarica; g. Krulec, knjižničar; g. Razinger, pevovodja; g. Josin, odbornik.

— **Maturitetne skušnje na višji realki** so se vršile dne 30. junija in dne 1. julija. Vseh 11 abiturientov je maturo prebilo z ugodnim uspehom.

— **Vpokojeni nadinžener g. Václav Stedry**, bivši občinski svetnik, je v noči od sobote na nedeljo v starosti 90 let umrl.

— **Veselica šentjakobsko-trnovske ženske podružnice** sv. Cirila in Metoda je včeraj popoldne vspela pri Lloydju izvrstno. Daljše poročilo smo morali odložiti za jutri.

— **Zveza slovenskih kolesarjev.** Občni zbor se vrši v nedeljo, dne 9. julija 1899. v dvorani kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ na dirkališču. Začetek ob pol 11. uri dopoldne. Pristop imajo le člani „Zveze“. Z ozirom na nesklepčnost zadnjega občnega zbora je ta občni zbor sklepčen brez ozira na došlo število členov. Vapored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poro-

čilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo rednikovo. 5. Poročilo preglednikov. 6. „Zvezina“ dirka za leto 1899. 7. Volitev odbora. 8. Volitev računskih preglednikov. 9. Slučajnosti.

— **Pevskega društva „Ljubljana“** vrtna veselica, ki se vrši v nedeljo, dne 9. julija t. l. na Koslerjevem vrtu ima nad vse zanimiv program, in občinstvo, ki se bo te veselice udeležilo, bo imelo vsled izredno obširnega programa tudi obilo užitka in zabave. Pomnoženi odbor dela z vso marljivostjo za vsa mogoča iznenađenja občinstva, razni odseki pa imajo vsak večer seje, v katerih se posvetujejo o posameznih točkah in izvršitvi programa. Kakor čujemo prirede se razne zabavne igre za staro in mlado, preskrbljeno je za ples, pripravljeni bodo medikamenti za dolgočasne, na odru, v to določenem, se bodo producirali originalni klovn, izkratka: ta vrtna veselica obeta največjo glavo. Občinstvo izvoli naj se ozirati že zdaj na ta dan in veselico „Ljubljane“.

— **„Slavec“ klub slov. kolesarjev** priredi v nedeljo, dne 16. t. m. celdneven izlet v Celje. Vzpostav izleta naznani se pravočasno. Členi kluba se opozarjajo, da si do tega izleta omislijo kolikor največ mogoče klubovo dreso, o kateri daje potrebna pojasnila odbor.

— **Za kolesarje.** Finančno ministrstvo je izdalo pred kratkim za kolesarje zelo važno odredbo. Da izvedó o tem tudi slovenski kolesarji, posneli smo po uradnem listu, kateri je bil direktno obveščen, sledeče podatke. Kakor znano, morali so se doslej vsi kolesarji, kateri so — uporabljajoč ugodnost, ki jo je pridobila „Zveza slovenskih kolesarjev“, — pri prehodu preko avstrijsko-italijanske meje javiti najprej mejnemu avstrijskemu finančnemu uradniku. Prehod se je pa sedaj toliko olajšal, da se more vsakdo, ki želi potovati v Italijo, javiti že pri carinskem uradniku svojega okraja, oziroma svojega mesta. Že tukaj dobi legitimacijo za prost prehod in že tukaj se mu kolo plumbira. Vsled tega odpade potem javljanje pri avstrijskem mejnem uradniku. Seveda pa se mora kolesar vsejedno še javiti pri italijanskem mejnem uradniku pri vstopu in izstopu iz italijanskega ozemlja. Privrtnitvina avstrijsko ozemlje odvzame avstrijsko legitimacijo — kakor doslej — in avstrijsko plombo seveda avstrijski mejni finančni uradnik. Veljava teh pri notranjeježelnih carinskih uradnikih dobljenih legitimacij in plomb je določena na dva meseca, v posebnih slučajih pa do konca tekočega koledarskega leta.

— **Društvo delovodij za okraj Ljubljana in okolico**, katero se je ustanovilo pred jednim letom in ima prav mnogo članov, praznovalo bo dne 9. julija svojo prvo obletnico. Pri slavnosti sodeluje godba domačega pešpolka št. 17. Društvo, ki je tako pri gg. tovarnarjih, kakor tudi pri občinstvu našlo mnogo podpore in vzpodbude, ima namen, podpirati svoje člene ter se ne vtika v politične zadeve. Godbe domačega našega polka več let ni bilo slišati v Ljubljani in bode gotovo že to marsikoga privabilo na rečeno veselico.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Trafikantje so res uboge pare. Davek, ki ga morajo plačevati državi in finanč. erarju je velikanski, tako da jim ostaja le prav reven zaslužek, pri tem jih pa včasih zadene še posebna nesreča, da nimajo blaga, in torej ne morejo ničesar skupiti. V soboto ni bilo dobiti blaga. Reklo se je, da je skontracija, kajti včeraj je bila glavna zaloga ves dan zaprta, danes pa, ko je semanji dan, so pritiskali tudi trafikantje z dežele. Marsikateri izmed njih ni mogel priti na vrsto in je odšel praznih rok. Danes bi ljubljanski trafikantje lahko narabili dobro kupčijo, pa nimajo blaga, ker ga v soboto niso dobili. Še večjo škodo kakor trafikantje ima seveda erar. Tako postopanje nikakor ni pravilno. Vsaj naznanilo naj bi se bilo prej, da se 1. dan meseca ne bo dobilo blaga, da bi se bili z njim založili.

— **Umrl** je v Begunjah inteligenčen slovenski kmet Andrej Vidmar, mož, ki je bil znan in čislán v najširših krogih. Doma iz dobre hiše, hodil je nekaj let v Po stojini in v Ljubljani v šolo, a po smrti staršev je prevzel posestvo in postal kmet. Andrej Vidmar je bil izboren kmetovalec,

bil je več let župan in v mlajših letih tudi politično jako delaven. Bil je po svojem mišljenju slovenski radikalec in je ostal svojemu prepričanju vedno zvest. Pri državnoboraskih volitvah, ko so Notranjski Mladostlovinci proti grofu Hohenwartu kandidovali dr. Razlaga, delal je Vidmar z vso umeno za Razlaga in mnogo pripomogel k njegovi zmagi. Istotako je z navdušenjem delal za izvolitev dr. Zarnika in dr. Vošnjaka, ki sta mu dali častni priimek narodnega pretorjanca. Vidmar je dosegel starost 75 let, a na njegovi glavi in v njegovih črni bradi ni bilo videti ne jednega sivega lasa. Pokojnik je zapustil troje sinov: jeden je na domu, drugi gosp. Ivan Vidmar, je poštni kontrolor v Ljubljani, tretji g. Fran Vidmar pa je poštni komisar v Sarajevu. Bodi ranjkemu rodoljubu blag spomin!

— **Vojaška beguna.** V Goboveu, v gozdu mej Podbrezjem in Podnartom, se skrivata vojaška beguna Fran Mlakar in Alojzij Jankowski. Ubegla sta iz Celovca, a na vesti imata mnogo tatvin in tudi roparski umor. Orožniki ju že dlje časa love, pa jih ne morejo zasačiti.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** priredi IV. redno občno zborovanje v letnem tečaju 1899 v sredo, 5. julija 1899. s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika brat. društva „Slovenije“. 3. Poročilo odborovo. 4. Volitev častnega sode. 5. Slučajnosti. Začetek ob 8. uri. Zvečer. Lokal: „Zum wilden Mann“.

— **„Matica Hrvatska“** je imela dne 29. junija pod predsedstvom prof. T. Smičiklača svoj redni občni zbor. V minolemu letu je imela „Matica Hrvatska“ 11.008 členov. Leta 1898. je imela Matica 42.413 gold. 54 kr. dohodkov. Temeljna glavnica poleg svoje 90.000 gld. vredne hiše in poleg po prof. Čakanicu podedovanega posestva znaša 66.453 gld. 63 kr.

— **Nove razglednice iz Vintgarja** je založil v štirih vrstah župan Jakob Žumer v Gorjah. Vsaka razglednica ima naslikan najlepši oddelek iz soteske, zraven pa je še natisnen pozdrav iz Vintgarja, kakoršnega so napisali različni obiskovalci ob raznih prilikah v spo. minsko knjigo. Pred vsem se odlikujeta pesnika A. Askerc in J. Sundečič. Razglednice pripravljamo obiskovalcem Vintgarja tembolj, ker je čisti skupiček namenjen za popravo poti v soteski.

— **Sprejemanje v c. in kr. infanterijsko kadetno šolo v Strassu na Štajerskem.** Začetkom šolskega leta 1899/1900 (16. septembra) vzprejme se v I. tečaj infanterijske kadetne šole 30 do 50 gimnazijcev in realcev kot gojence. Sprejemni pogoji se dobivajo v knjigotržnici L. W. Seidel & sin (na Dunaju, Graben) izvod po 30 kr. tudi zapovedništvo imenovanega vojaškega vzgojevalnega in izobraževalnega zavoda je pripravljeno dati ustno in pisмено potrebna pojasnila.

* **Najlepša Rusinja.** Sinajda vojvodinja Leuchtenberska, rojena Skobelev, je umrla in bila te dni pokopana v samostanu Aleksandra Nevskega. Pokojnica je bila baje svoj čas največja ruska krasotica, katero je oboževal ves ruski dvor. Car Aleksander II. ji je dal naslov grofice Beauharnais. Njen mož je bil vnuk Nikolaja I. Živel je mnogo v Parizu in v raznih kopališčih.

* **21 ljudi zgorelo.** Iz Ribinska v Rusiji javljajo: Strašna nesreča se je dogodila v tvornici industrialca Trušina. Dve delavski hiši je požar docela upepelil. Ogenj je podtaknil odpuščen delavec ponoči, ko so delavci spali. Tako je zgorelo 21 delavcev, petorica pa je skočila skozi okno ter se hudo poškodovala.

* **Opica — biciklist.** Neki profesor Garner je potoval po Afriki ter je pripeljal seboj na Angleško opico „Konzula“, ki je izvrsten biciklist. Najprej se je vozila opica na triciklu, a sedaj vozi na biciklu kakor človek. Največje veselje ji dela zvonec, s katerim zvoni skoraj neprestano, zato pa ne povozi nikogar.

* **Zložljiv hotel.** Najnovejši v Ameriki je hotel, kateri se da zložiti, da dobi velikost in obliko voza za prtljago. Ta voz je mogoče v jedni uri razstaviti, pohištvo je nekako k stenam pritrdjeno ter se samo razklopi. Hotel je opremljen z največjim komfortom, ima električno luč, kopalne sobe itd. Namenjen je potovalnim gledališkim in cirkuškim družbam.

* **Grozna statistika.** Na severu Zjedinenih držav je razdraženo ljudstvo linhalo 1898. leta 340 zamocev; morili so jih na grozen način. Nekatere so raztrgali na kose ali so jih kakor živino poklali, druge so celo počasi pekli. Nekateri listi pravijo, da so morali zamocev to strašno kazen čisto za prav male pregreške prestati, čemur sevé antizamorski listi ugovarjajo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 3. julija. Ministrski predsednik grof Thun se je odpeljal v Pešto, da se dogovori s Széllom glede modalitet publikacije nagodbenih predlog v Cislitvanski in v Ogrski. Thun se vrne še nocoj sem. Nagodba se publicira najbrž že v sredo prihodnjega tedna.

Dunaj 3. julija. Socialni demokratje so včeraj uprizorili več demonstracij. Ko je Lueger prišel iz župne cerkve v Leopoldovem mestu, kjer je prisostvoval instalaciji župnika Schnabla, so socialisti hrupno demonstrirali proti njemu kliče: Fej! Proč z roparjem naše volilne pravice! Luegerjevi pristaši so socialiste napadli. Nastal je ljut pretep, pri katerem je bilo več oseb ranjenih. Socialisti so bili tepeni. Policija je aretovala več pretepačev. Popoldne je Lueger govoril na shodu kristijanske ženske zveze. Klical je policijo na pomoč, češ, da si bodo krščanski socialisti sami pomagali, če vlada ne zadržuje proti njim naperjenega gibanja socialnih demokratov.

Gradec 3. julija. Socialni demokratje so imeli včeraj shod, katerega je vladni komisar Pešec razpustil. Socialisti so hoteli Pešca napasti, moral se je umakniti iz dvorane. Socialisti so poskakali pri oknih in se hoteli novič Pešca lotiti. Pešec je bil v smrtni nevarnosti, in rešilo ga je samo posredovanje socialnodemokratskih voditeljev.

Praga 3. julija. Govori se, da postane škof v Budejovicah, Zia, nadškof v Pragi, v Budejovice pa da pride kot škof grof Nostitz.

Budimpešta 3. julija. Ogrski parlament je preložen do 2. oktobra in bo torej šele na jesen volil člene delegacije in se bavi s kvoto. Iz tega se sklepa, da se tudi avstrijski drž. zbor skliče šele začetkom oktobra.

Madrid 3. julija. V raznih mestih je prišlo do krvavih pouličnih bojov. V Valenciji je vojaštvo komaj udušilo revolto. Ustaši so napravili barikade. Vojaštvo je streljalo, in je bilo mnogo oseb ubitih in ranjenih. Tudi v Barceloni je prišlo do krvavih izgrediv. Na stotine oseb je aretovanih. Vzlic energičnemu nastopu vojaštva še vedno ni zavladal mir.

Narodno gospodarstvo.

— **Kmetška posojilnica ljubljanske okolice, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.** Računski zaključek 30. junija 1899. leta. Denarni promet 2.077.553 gold. 48 kr. Upravno premoženje 936.928 gl. 37 kr. Bilanca: Aktiva: gotovina v blagajni 944 gld. 10 kr. Denarji naloženi 252.418 gl. 56 kr. Posojila 674.925 gld. Prehodni zneski 117 gld. 4 kr. Zaostale obresti 8057 gl. 81 kr. Inventar 465 gld. 86 kr. Pasiva: Deleži 11.453 gld. Rezervni zaklad 20.407 gold. 20 kr. Hranilne vloge 889.667 gold. 89 kr. Naprej plačane obresti 3338 gold. 57 kr. Neizplačana dividenda 300 gld. Prejete obresti posojil 12.551 gld. 84 kr. Vložene hranilne vloge 358.650 gld. 27 kr. Izplačane hranilne vloge 202.120 gld. 98 kr. Dana posojila 209.139 gld. Vrnena posojila 164.488 gld. Naložilo se je 372.212 gl. 19 kr., dvignilo 230.000 gld.

Darila.

„Za spodnještajerski jubilejski zaklad“ so od zadnjega izkaza nadalje vplačali: Sl. posojilnica v Celji 400 kron; sl. okrajna hranilnica v Slov. Gradci 40 kron; sl. okr. zastop v Gornjem gradu 200 kron (kot 3. prispevek k že vplačanim zneskom skupaj po 400 kron); sl. okrajni zastop v Šmarji 400 kron; g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celji 30 kron; sl. okrajni zastop v Ormožu odstopil polovico svojega deleža ustanovnih stroškov južnoštajerske hranilnice po 200 kron in sl. občina Žalec 100 kron.

Iz uradnega lista:
Izvršilne ali eksekutivne dražbe:
Posestvo vlož. št. 173, kat. obč. Vinji Vrh,
cenjeno 110 glid, dne 5. julija v Črnomlju.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 28. junija: Karol Dobraj, zidarjev sin,
8 mesecev, Vodmat št. 76, vnetje sapnika.
Dne 29. junija: Jožef Grund, tesarjev sin,
3 mesece, Karolinska zemlja št. 1, črevesni katar.
— Fran Prunk, uradnega sluge sin, 9 mesecev,
Cesta na južno železnico št. 12, pljučnica.
Dne 30. junija: Marija Plätzer, pekova hči,
1 in pol leta, Trnovski pristan št. 4, ošpice in
pljučnica. — Jožefa Rihtar, mesarica, 53 let, Kar-
lovska cesta št. 4, oteklina.

Meteorološko poročilo.
Visina nad morjem 800-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C.	Vet-ovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
1.	9. zvečer	73-9	16-1	sl. jug	pol. oblak.	
2.	7. jutraj	733-4	13-9	sl. svzhod	oblačno	41 mm
	2. popol.	730-6	20-0	sr. jzhod	oblačno	
3.	9. zvečer	729-0	16-7	sl. sever	oblačno	
4.	7. jutraj	730-4	11-0	sr. jug	oblačno	
	2. popol.	731-8	18-2	p.m.vzjvz	jasno	159 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 17-4°
in 16-9°, normale: 19-1° in 19-2°.

Dunajska borza
dne 3. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	glid.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		25	
Avstrijska zlata renta.	119		35	
Avstrijska krona renta 4%.	100		35	
Ogerska zlata renta 4%.	119		20	
Ogerska krona renta 4%.	96		—	
Avstro-ogerske bančne delnice	909		—	
Kreditne delnice.	380		50	
London viza.	120		52 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		95	
20 mark.	11		78	
20 frankov.	9		53 1/2	
Italijanski bankovci	44		65	
C. kr. cekini	5		67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 glid.

Tužnim srcem naznanjamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem, da je
Vsemogočnemu dopadlo, našega srčno
ljubljenega in nepozabnega soproga, ozi-
roma očeta, gospoda

Frana Cerarja

učitelja v pokoji, posestnika i. t. d.

po dolgi mučni bolezni, previdnega s
svetotajstvi za umirajočega, v 54 letu
njegove starosti, danes ob 7. uri zvečer
poklicati v lepšo bodočnost.

Pogreb predpragrega rajnega se bo vr-
šil v soboto, dne 1. julija, ob 9. uri do-
poludne iz hiše žalosti v Blagovici hiš.
št. 5, na pokopališče sv. Petra.

Svete maše zadušnice se bodo brale
v več cerkvah.

Ranjega priporočamo v blag spomin
in molitev.

Blagovica, dne 28. junija 1899.

Josipina Cerar, soproga. — Franc, Er-
nest, sinova. — Alojzija, Josipina, hčeri.
— Josip Cerar, brat. — Marija Cerar,
sestra.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja v
bolezni in smrti, brata, soproga, očeta

Franco Cerarja

učitelja v pok., posestnika itd.

za dragocene vence, prečastiti duhovščini,
gasilnemu društvu „Brdo“, pevskemu
društvu „Zarja“, g. učiteljem ter učitelj-
cam, vsem sorodnikom, znancem, prija-
teljem in drugemu ljudstvu za obilno
udeležbo pri pogrebu se zahvaljujemo
najpriščneje.

(1216) **Zalujoči ostali.**

Blagovica, dne 1. julija 1899.

Lepa prodajalnica

v 170 hiš broječi farni vasi na Notranj-
skem, na najlepšem prostoru, popolnoma
opravljena, kjer se nahaja že več let tudi
prodaja tobaka, se da v najem s
1. septembrom t. l. z drugimi pro-
stori vred. — Naslov pove iz prijaznosti
upravnistvo „Slov. Naroda“.

(1211—2)

Iščem veliko, suho skladišče učenca.

(1220—1) **Josip Petrič**
trgovina s papirjem v Ljubljani.

Solicitatorja ali izvežbanega pisarja

za notarsko pisarno v Žužemberku sprej-
mem takoj ali v 14 dneh.

Prošnje s pričevali naj se mi poš-
ljajo v Ljubljano.

Dr. Andrej Kuhar
c. kr. notar.

(1218—1)

Prodajalnica v najem.

Od 1. novembra 1899 naprej oddaja
se v poslopji meščanske imovine v Ljubljani
na voglu Lingarjevih ulic in Pogačarjevega
trga

prodajalnica v najem.

Pojasnila daje in ponudbe vsprejema
mestni komisariat ob navadnih uradnih
urah.

**Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane**
dne 21. junija 1899.

Dr. Friderika Lengiel - a Brezov balzam.

Že sam rastlinski
sok, kateri teče iz breze,
ako se navrtja njeno
debelo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše
lepotilo; ako se pa ta
sok, po predpisu izu-
mitelja pripravi kemič-
nim potem kot balzam,
zadobi pa čudovit uč-
nek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali
drugi deli polti ločijo se že drugi dan ne-
znatne luskinje od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale
gube in kozarce pike ter mu daje mladostno
barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in
čvrstost; odstrani kaj nagio pege, žoltavost,
ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge ne-
snažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred glid. 1-50. (10—13)

Dr. Friderika Lengiel - a BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za
kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkoczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna
naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Več žgalcev cementa

ki so izurjeni v delovanju pri Schneider-
jevih ali kontinuirajočih rovnih pečeh, dobi
stalen letni zaslužek pri Ph. Kusch & Comp.
Portland Cement v Malem Sv. Pavlu (Klein
St. Paul) na Koroškem. (1219—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ilz, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 56 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Ilza, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 41 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 58 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Za poletje AVG. AGNOLA

priporoča

Ljubljana, Dunajska cesta 9
poleg „Figovca“

svoje bogato zalogo

steklenine, porcelana,
zrcal, šip itd.

posebno pa (608—42)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice
po zelo nizkih cenah.

Intelligenten moč

vešč slovenskega in nemškega jezika v go-
voru in pisavi ter tudi računanja, želi do-
biti kako službo v Ljubljani ali na deželi.
Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“
pod „služba“.

(1217—1)

Spreten trgovski pomočnik

za manufakturno, špecerijsko in železnin-
sko prodajalno se sprejme takoj. Oni, ki
so v manufakturni stroki zanesljivo izur-
jeni, imajo prednost. (1221—1)

Ponudbe sprejema Peter Strel, trgo-
vec v Mokronogu na Dolenjskem.

Priporočava (21—149)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre-
vsemam in izvršujem točno naročila na
kavo, čaj, olje, riš, makarone, delika-
tose, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti,
one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzajem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno
p. n. hrmarjem, družinam in onim, ki rabijo za
dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah na-
baviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi
ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje,
fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro
blago in po niski ceni.

Cenike razpošljam radovaljno in brezplačno.

Za p. n. p. trgovce imam poseben cenik in
zamorem dati blago po tako nizkih kupih, da se
ne bojim konkurence. (637—62)

Tudi sprejemam zastopstva in vsako-
ga ča posreduvanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan
v Trstu, v ulici San Francesco šte. 6.

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti
presvetle gospe prestolonaslednika vdove
nadvojvodinje Stefaniije.

Stefanijine zobne kapljice

lekarnarja

Piccoli-ja v Ljubljani

dvornega dobavitelja Nj.

svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higieničnih razstavah v Lon-
donu, Parizu, Genavi, v II. mednarodni far-
macijski razstavi v Pragi in

v jubilejski razstavi na Dunaji l. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in
kr. Visokost presvetla gospe prestolo-
naslednika vdova nadvojvodinja
Stefanija v najvišjo Nje zadovoljnost
(tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne
oktobra 1894) in je glasom objavila Nje
gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne
27. decembra 1898 šte. 230 iz leta 1897
najmilejše blagovolila dovoliti, da se
smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani
iznajdene in izdelane zobne kapljice ime-
novati Stefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavoli se dene v votli
(5) c zob in vtolažijo bolečine. (582)

Ustanov- ljeno Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbirlca dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

← Zaloga →

vsakovrstnih čopičev za slikarje, sli-
karje in zidarje, šteditelne masila za
hrastove podo, karbolina i. t. d.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše,
najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
srbnih tal pod imenom „Mepidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot prisneno rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja

27 **Alozij Persché**

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 8 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 8
priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe, nepremoč-
ljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah
27 solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik Ivan Škerl

Opakarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 27

po najnižjih cenah.

Bleikle in v to stroko
spadajoča popravila izvr-
šuje dobro in cenó.

Tanja naročila se točno izvršujejo.

Klobuke

najnovejši fačone

priporoča po nizki ceni

J. S. BENEDIKT

na Starem trgu.

27